

El llenguatge

24/xi/1979

Consultar l'advocat

Hom atribueix a la preposició amb la funció d'introduir complements circumstancials —però no d'objecte—, els quals indiquen companyia, mitjà, concurrència en l'acció, etc. A aquest darrer grup pertanyen els complements de les frases barallar-se amb les cosines, discutir amb el públic, coincidir amb vosaltres, dialogar amb els adversaris, entendre's amb la veïna, avenir-se amb tothom, així com els de certes frases formades amb verbs pronominals, que de fet no expressen una acció recíproca però que comporten una idea de complicitat: esplaiar-se amb els amics, esbravar-se amb els subordinats, aconsellar-se amb un gestor, assessorar-se amb un expert, etc. En els dos darrers casos, la idea de concurrència en l'acció hi apareix ja notablement afeblida i és més pel tractament gramatical que no pas pel significat, que cal considerar-los complements circumstancials i no d'objecte.

Es, segurament, a causa de l'afinitat que presenta amb assessorar-se o aconsellar-se, que un verb com consultar és usat sovint amb un complement anàleg als que hem vist, és a dir, introduït amb la preposició amb: «Consultar el cas amb un advocat». Però és ben dubtós que aquest ús sigui lícit i, en tot cas, els diccionaris no l'indiquen pas. Consultar, efectivament, quan porta un complement directe que designa la matèria o el tema de consulta, admet un complement indirecte o datiu amb el qual es designa la font de consulta (l'advocat, l'assessor, etc), per la qual cosa és innecessari de recórrer a la solució que exigeixen verbs pronominals com assessorar-se o aconsellar-se: Cal consultar el cas a l'advocat. I suposant que la designació personal (l'advocat) fos l'únic complement de l'oració, ocuparia el lloc del complement directe: Consultarem l'advocat.

En canvi, en una oració passiva pronominal —és a dir, amb un subjecte indeterminat, representat pel pronom es— podem considerar igualment correctes les dues solucions. S'ha de consultar l'advocat i S'ha de consultar a l'advocat. En la primera, el grup nominal l'advocat representa el complement directe. En la segona, aquest terme de l'oració hi figura sobreentès —tal com hem darrerament indicat que és possible en aquest tipus d'oracions— i el grup l'advocat, introduït per la preposició a, hi representa el complement indirecte o datiu.

Albert Jané